

Dosarul nr. 1ra-457/22
1-14010996-01-1ra-24032022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

07 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Filincova Svetlana

Judecători - Plămădeală Ghenadie, Stratulat Galina
Ghervas Maria, Miron Aliona

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, *Gheorghieva Fedora*, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 noiembrie 2021, în cauza penală de învinuire a lui

Arabadji Gheorghi xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 06.11.2014 - 12.05.2016;
instanța de apel: 03.06.2016 - 17.01.2017;
instanța de recurs: 05.05.2017 - 20.06.2017;
instanța de apel: 04.09.2017-19.02.2018;
instanța de recurs 12.06.2018 -15.01.2019;
instanța de apel:01.03.2019 - 13.11.2019;
instanța de recurs: 23.03.2020 - 02.07.2020;
instanța de apel: 02.09.2020 - 19.11.2021;
instanța de recurs: 24.03.2022 - 07.02.2023.

Asupra motivelor recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ceadîr-Lunga din 12 mai 2016, *Arabadji Gheorghi* a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

A fost respinsă, ca neîntemeiată, acțiunea civilă înaintată de către *Calac Marina* în privința lui *Arabadji Gheorghi*, privind recuperarea prejudiciului material și moral, în sumă totală de 624 000 lei.

Totodată, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că de către organul de urmărire penală, **Arabadji Gheorghi** a fost învinuit de faptul că, la 13 august 2013, orele 19:40, conducând automobilul de model „Xxxxx”,

cu n/î XXXXX, încălcând prevederile art. 39 din Regulamentul circulației rutiere, care obligă conducătorul mijlocului de transport înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, nu a ținut cont de situația rutieră, nu s-a asigurat în securitatea manevrei executate și s-a deplasat pe carosabilul vizavi de clădirea fabricii „Asena-Textil”, str. Lenin 42 or. Ceadir-Lunga, necedând trecerea motocicletei de model „Xxxxx”, fără n/î, condusă de Calac V. care se deplasa în aceeași direcție de deplasare și, contrar prevederilor art. 28 pct. 3, art. 42 și Anexei nr. 4 din Regulamentul circulației rutiere, a început să execute manevra de întoarcere pe carosabil, ca rezultat, a comis tamponarea cu motocicleta indicată. În consecință, Calac V. care conducea motocicleta „Xxxxx”, a suportat vătămări corporale în rezultatul cărora, ulterior, a decedat.

Acțiunile inculpatului *Arabadji Gheorghe* au fost încadrate juridic de organul de urmărire penală în baza art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal, conform indicilor calificativi – *“adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.”*

3. Sentința a fost contestată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul Procuraturii or. Ceadâr-Lunga, *Ianac D.*, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, cu condamnarea inculpatului în baza art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani și admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea apelului s-au invocat următoarele:

- în cadrul cercetării judecătorești s-a demonstrat cu certitudine că inculpatul *Arabadji Gheorghe*, conducând automobilul de model „xxxxx” și ieșind de pe laterala străzii, a început să traverseze drumul cu scopul întoarcerii și deplasării în sens opus;

- pe această porțiune de carosabil, efectuarea acestei manevre este interzisă, deoarece este prezent marcajul linia dublă continuă, fapt confirmat de informația eliberată de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” din 12 decembrie 2013, potrivit cărei porțiunea str. Lenin din or. Ceadir-Lunga, cuprinsă între străzile Carl Marx și Tanasoglu, are 4 benzi de circulație. Fluxurile de circulație opuse sunt separate prin marcajul dublu 1.3, iar zonele de trecere liberă sunt separate prin marcajul 1.5. Lățimea unei benzi de circulație constituie 3,6 și 2,75 metri. Prezența marcajelor rutiere menționate rezultă și din schema accidentului rutier, semnată de inculpat. În cadrul cercetării judecătorești a fost prezentat și foto tabelul anexat la procesul-verbal de cercetare la fața locului și înscrierea pe CD, unde se observă două linii continue, care delimitează direcția de circulație pe sectorul de drum respectiv și anume în locul în care s-a produs accidentul rutier;

- deși prima instanță în sentință a reținut declarațiile martorilor *Miliș G.* și *Greco V.*, care au menționat că în locul accidentului rutier erau două linii continue, iar perpendicular carosabilului se afla automobilul de model

„Xxxxx”, care trecuse complet cu roata din față de linia continuă, ieșind pe contrasens, aceste afirmații nu au fost apreciate;

- prima instanță nu a ținut cont de faptul că inculpatul, care a declarat că în anul 2012, pe sectorul de drum pe care s-a produs accidentul rutier erau linii duble continue, însă la momentul producerii accidentului acestea nu erau. Adică, inculpatul indică direct că el cunoștea că pe acest sector de drum nu este permisă întoarcerea sau virarea la stânga, fiind prezente liniile duble continue;

- nu au fost apreciate declarațiile martorilor Vornicov S., Ormanji L., Grecov V., Padulov G., Keleş N., Cojocarui G. și Culev D., care au declarat că, după producerea accidentului rutier, inculpatul a schimbat locul automobilului fapt ce denotă că acesta a înțeles că a încălcat regulile de circulație rutieră pe segmentul respectiv de drum, unde a avut loc accidentul rutier și a deplasat automobilul în spate cu câțiva metri de la locul accidentului. Roțile din față ale automobilului au fost mutate de pe liniile duble continue, încercând astfel să ducă în eroare organul de urmărire penală în scop de eschivare de la răspunderea penală.

3.2. Succesorul victimei, *Calac M.*, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, de condamnare, conform învinuirii înaintate, cu admiterea acțiunii civile, argumentând următoarele:

- prima instanță nu a luat în considerație și nu a apreciat probele prezentate de acuzare, probe care demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului;

- locul în care inculpatul a efectuat manevra de întoarcere este marcat cu linie dublă continuă, care potrivit fotografiilor anexate la procesul-verbal de cercetare la fața locului, era destul de vizibilă, astfel inculpatul nu avea voie să efectueze manevra de întoarcere pe acest sector de drum, însă prima instanță a ignorat faptul dat.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 17 ianuarie 2017, au fost respinse apelurile declarate, ca nefondate.

4.1. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele prezentate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel a conchis că partea acuzării nu a prezentat suficiente probe obiective, veridice și concludente care să confirme cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

În cadrul dezbaterilor judiciare, s-a constatat cu certitudine că inculpatul în cadrul efectuării manevrei de întoarcere pe partea carosabilă a drumului, nu a încălcat Regulamentul circulației rutiere, nu a comis tamponarea cu motocicleta, iar leziunile corporale prezente la victimă nu au apărut în urma tamponării mijloacelor de transport.

La fel, s-a constatat obiectiv că în timpul efectuării manevrei de întoarcere, după ieșirea automobilului condus de inculpat pe contrasens, de automobil s-a lovit motocicleta necontrolată și ulterior și motociclistul, care neisprăvindu-se cu manevra de frânare a căzut de pe motocicletă la câțiva metri până la automobil.

Potrivit declarațiilor martorilor și inculpatului, acesta a efectuat manevra de întoarcere, deplasându-se inițial de pe marginea drumului, a

parcurs o oarecare distanță pe banda sa de circulație, după care s-a întors în direcție opusă, ieșind pe contrasens.

Analizând probele cercetate, instanța de apel a conchis că anume acțiunile motociclistului au generat producerea accidentului și consecințele survenite, or, anume viteza de deplasare excesivă nu i-a permis conducătorului motocicletei să aprecieze intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier pentru a evita tamponarea prin frânare, ieșind pe banda de circulație cu sens opus, răsturnându-se lateral și tamponându-se de automobil.

S-a mai menționata că în timpul conducerii motocicletei, Calac V. nu avea casca de protecție, iar leziunile corporale ce au dus la decesul victimei, ar fi putut surveni atât în timpul căderii motocicletei în timpul deplasării, cât și în timpul tamponării motocicletei cu automobilul, dubiul evident urmând a fi interpretat în favoarea inculpatului.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, acuzatorul de stat a contestat-o cu recurs ordinar, prin care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului declarat, recurentul a invocat aceleași argumente care au fost înserate în cererea de apel, menționând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 iunie 2017, recursul ordinar declarat de acuzatorul de stat a fost admis, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Cahul.

În argumentarea deciziei adoptate, instanța de recurs ordinar a relevat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor prezentate de partea acuzării, fapt ce echivalează cu nemotivarea hotărârii.

Subsidiar, instanța de recurs ordinar a mai menționat, că potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins toate probele aduse în sprijinul învinuirii.

La fel, instanța de recurs a statuat că, instanța de apel, judecând cauza, nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de către prima instanță, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată legal. Mai mult, instanța de apel nu a apreciat probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins toate probele aduse în sprijinul învinuirii.

Totodată, instanța de recurs ordinar a mai menționat că decizia conține concluzii divergente și contradictorii referitor la modul în care la victimă au apărut leziunile corporale.

De asemenea, instanța de recurs ordinar a statuat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul acuzării, inclusiv sub

aspectul că probele cercetate au fost eronat apreciate, precum și faptul că instanța și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal al ședinței.

7. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 19 februarie 2018, apelurile declarate au fost respinse, ca nefondate.

7.1. În argumentarea deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, analizând probele prezentate de acuzatorul de stat în susținerea învinuirii imputate inculpatului prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a conchis că acestea nu dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului Arabadji Gheorghii în săvârșirea accidentului rutier, care a avut loc pe data de 13 august 2013, aproximativ la orele 19:40, în or. Ceadâr-Lunga, str. Lenin.

Instanța de apel a apreciat critic argumentul invocat de procuror și succesorul părții vătămate, Calac M., că pe porțiunea de drum în care a avut loc accidentul rutier efectuarea manevrei de întoarcere este interzisă de Regulamentul circulației rutiere, în legătură cu prezența pe partea carosabilă a marcajului longitudinal de separare. Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului și foto-tabelului anexat la procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier se observă că pe acea porțiune de drum lipsește banda de separare (f.d. 8-14, vol. I). Mai mult, în schema accidentului rutier linia de separare este marcată convențional.

Alegația procurorului că prin informația ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” din 12 decembrie 2013, se confirmă prezența pe partea carosabilă a marcajului longitudinal de separare, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată, or, conform acestei informații pe acest sector de drum, până la accident, marcajul a fost făcut în luna august anul 2012 și termenul normativ de exploatare a lui constituie 6 luni.

La fel, instanța de apel a reținut că încălcările Regulamentului circulației rutiere imputate inculpatului Arabadji Gh. nu au avut loc și nu au fost demonstrate prin probe de către partea acuzării. Din declarațiile martorilor precum și din materialele cauzei se certifică faptul că, înainte de a efectua manevra de întoarcere, inculpatul s-a convins în siguranța acestei manevre și la momentul începerii deplasării el nu a creat și nu a putut crea în mod obiectiv obstacole pentru alți participanți la trafic, inclusiv și motociclistului Calac V.. Motociclistul fiind implicat în trafic avea obligația să se oprească la culoarea roșie a semaforului, să conducă motocicleta cu viteză permisă în sectorul de drum, fiind constatat că motocicleta se deplasa cu depășirea vitezei permise, depășind viteza cu minim de 21 km/oră.

În concluzie, instanța de apel a reiterat că, reieșind din intensitatea circulației și circumstanțele cazului, inculpatul Arabadji Gh. a fost în drept să conteze pe faptul că participanții traficului rutier nu vor începe să se deplaseze la semnalul roșu al semaforului cu viteză excesiv de mare.

Astfel, instanța de apel a conchis că, inculpatul Arabadji Gh. nu a admis încălcări ale Regulamentului circulației rutiere care ca consecință s-ar afla în legătură causală cu decesul lui Calac V., pe când starea de ebrietate alcoolică care nu i-a permis lui Calac V. să aprecieze corect situația creată în trafic, comportamentul agresiv manifestat prin maniera conducerii agresive cu depășirea limitei admisibile de viteză au constituit

cauza producerii accidentului și consecințelor survenite. Mai mult, motociclistul a avut posibilitatea de a ocoli automobilul, lățimea străzii fiind de 12 metri, însă starea de ebrietate alcoolică și viteza excesivă nu i-au permis motociclistului să stabilizeze mersul motocicletei în urma frânării, motiv din care s-a produs accidentul rutier.

Instanța de apel a mai remarcat faptul că motocicleta a ieșit pe banda de circulație cu sens opus și s-a răsturnat pe partea laterală, astfel, ieșind de sub controlul conducătorului, pe când toți martorii indică faptul că între automobilul și piatra de bordură din dreapta drumului erau circa 4 metri, distanță prin care motociclistul putea ocoli automobilul. Astfel, instanța a respins argumentele procurorului că, prin culcarea motocicletei pe carosabil Calac V. încerca să oprească motocicleta, deoarece respectiva acțiune mai mult indică asupra stagiului mic și lipsei de experiență a șoferului în conducerea motocicletei cu propulsoare de capacitate mare și incapacitatea acestuia de a prevedea riscurile conducerii agresive.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a contestat-o cu recurs ordinar, prin care, invocând temeiul de drept prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, argumentând următoarele:

- instanța de apel neîntemeiat nu a luat în considerație concluziile expertizelor judiciare nr. 0054 din 31 octombrie 2013 și nr. 1379 din 8 august 2014, argumentând că conducătorul motocicletei avea posibilitatea tehnică de a preveni tamponarea, precum și că din punct de vedere tehnic conducătorul motocicletei urma să procedeze în conformitate cu prevederile art. 45 pct. 2) Regulamentului Circulației Rutiere. Instanța urma să dea o apreciere din punct de vedere juridic cum trebuia să procedeze conducătorii mijloacelor de transport;

- motivarea instanței de apel precum că distanța de la începerea frânării și până la tamponare de 25 metri și timpul de reacție a lui Calac V., care era încetinită datorită stării de ebrietate alcoolică, dovedesc că Arabadji Gh. nu a intersectat periculos linia de deplasare a motociclistului, este una neîntemeiată. Urma de frânare și urma de derapare sunt două lucruri diferite. Concluzia instanței precum că reacția lui V. Calac era încetinită este doar o presupunere, iar starea de ebrietate alcoolică cu concentrația alcoolului în sânge de 0,2% nu ating nici gradul minim prevăzut la art.134¹² Cod penal, adică este permisivă;

- în speță nu are nicio legătură faptul că Calac V. a trecut sau nu la semnalul galben sau roșu al semaforului în intersecția situată la distanță de 117 metri de locul accidentului, important este faptul că pentru conducătorul motocicletei a apărut obstacol - automobilul inculpatului, care cu încălcarea prevederilor art. 39 și 40 pct.1 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, a încercat să efectueze manevra de întoarcere spre stânga direct din locul de staționare - de la parcare din dreapta a carosabilului;

- inculpatul Arabadji Gheorghi conducând mijlocul de transport și efectuând manevra de întoarcere, a încălcat prevederile art. 39 din Regulament, deoarece înaintea schimbării direcției de mers, nu s-a asigurat că această manevră va fi executată în siguranță și a creat obstacole pentru

ceilalți participanți la trafic, inclusiv și pentru motocicletă „Xxxxx” condusă de către V. Calac;

- în cazul circulației cu dublu sens, Gh. Arabadji urma să se apropie din timp de axa drumului înainte de a efectua manevra de întoarcere, însă acesta contrar prevederilor art. 40 pct.1 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, a început manevra de întoarcere deodată de la locul staționării situat pe marginea dreaptă a carosabilului;

- în speță s-a constatat legătura cauzală între încălcările Regulamentului circulației rutiere admise de către Gh. Arabadji și urmările prejudiciabile - accidentul rutier și decesul lui V. Calac;

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2019, recursul ordinar declarat de către procuror a fost admis, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Cahul.

9.1. În argumentarea deciziei adoptate, instanța de recurs ordinar a relevat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor prezentate de partea acuzării, fapt ce echivalează cu nemotivarea hotărârii.

Instanța de recurs ordinar a mai menționat, că potrivit descriptivului sentinței, prima instanță nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins toate probele aduse în sprijinul învinuirii.

La fel, instanța de recurs ordinar a statuat că, instanța de apel judecând cauza, nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată legal. Mai mult, instanța nu a apreciat probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins toate probele aduse în sprijinul învinuirii.

De asemenea, instanța de recurs ordinar a statuat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul acuzării inclusiv sub aspectul că probele cercetate au fost eronat apreciate, precum și faptul că instanța și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul verbal al ședinței.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2019, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către procurorul în Procuratura r-lui Ceadâr-Lunga și de către succesorul victimei Marina Calac.

10.1. În argumentarea deciziei, instanța de apel a menționat că prima instanță a făcut o analiză completă și precisă a mijloacelor de probă administrate în cauză, atât în faza de urmărire penală, cât și în faza de judecată, concluzionând în mod corect că în cauză nu există dovezi convingătoare de vinovăție a inculpatului Arabadji Gheorghi, probele neavând forța necesară pentru a răsturna prezumția de nevinovăție ce

operează, potrivit legii, în favoarea inculpatului. Instanța de judecată a respectat prevederile procesuale la examinarea cauzei penale și de asemenea corect a apreciat circumstanțele cauzei penale.

Instanța de apel a reținut ca neîntemeiat argumentul apelantului precum că instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțele ce au avut loc pe cauză, or, judecând cauza, instanța de apel a reverificat sub toate aspectele, complet și obiectiv probele administrate, ajungând la concluzia că instanța de fond corect l-a achitat pe Arabadji Gheorghii de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal. Aceste împrejurări au fost constatate de cumulul probelor administrate la cauza penală, care în opinia instanței de apel au fost obiectiv apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a constatat, că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia că fapta penală reținută în culpa inculpatului Arabadji Gheorghii nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a remarcat că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei și aprecierii toate probele acumulate în dosar. De altfel, în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond au fost administrate probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanță și pentru formularea opiniei referitor la vinovăția sau nevinovăția inculpatului Arabadji Gheorghii.

Instanța de apel, analizând în cumul materialul probator, a apreciat critic argumentul invocat de procuror și succesorul părții vătămate, M. Caiac, că pe porțiunea de drum în care a avut loc accidentul rutier efectuarea manevrei de întoarcere este interzisă de Regulamentul circulației rutiere, în legătură cu prezența pe partea carosabilă a marcajului longitudinal de separare.

Or, potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului și fototabelului anexat la procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier se observă, că pe acea porțiune de drum lipsea banda de separare (f.d. 8-14 vol. I) la momentul producerii accidentului rutier. Mai mult, în schema accidentului rutier linia de separare este marcată convențional, însă din fotografiile efectuate în aceeași zi, se vede ferm, că lipsește banda de separare a carosabilului. Acest fapt a fost confirmat și de către martorii audiați în instanța de apel Cojocar Gheorghe, care a explicat: „Banda de separare nu era”. Despre faptul că la fața locului accidentului rutier în care a fost implicat inculpatul lipsea banda de separare a confirmat și martorul audiat Russu Dmitri, care a declarat că în locul unde dorea să schimbe direcția Arabadji Gheorghii, nu erau nici un indicator care i-ar interzice virarea la acel moment sau careva benzi de separare”.

Alegația procurorului că prin informația ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” din 12 decembrie 2013, se confirmă prezența pe partea

carosabilă a marcajului longitudinal de separare, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată, or, conform acestei informații pe acest sector de drum, până la accident, marcajul a fost făcut în luna august anul 2012 și termenul normativ de exploatare a lui constituie 6 luni.

Instanța de apel, prin prisma pct. 39 din Regulamentul circulației rutiere a concluzionat că învinuirea nu și-au găsit confirmare.

Astfel, deși mijlocul de transport condus de către Arabadji Gheorghii a fost implicat în accidentul rutier, în care a avut de suferit victima Caiac Vadim, nu au fost demonstrate prin probe de către partea acuzării vina inculpatului în producerea accidentului rutier. Or, din declarațiile martorilor precum și din materialele cauzei se certifică faptul că, înainte de a efectua manevra de întoarcere, inculpatul s-a convins în siguranța acestei manevre și la momentul începerii deplasării el nu a creat și nu a putut crea în mod obiectiv obstacole pentru alți participanți la trafic, inclusiv și motociclistului V. Caiac. Motociclistul fiind implicat în trafic avea obligația să se oprească la culoarea roșie a semaforului, fapt care a fost neglijat de acesta și confirmat prin declarațiile martorilor: Vornicov Serghei, Cheleş Nina, Miliș Gheorghii audiați în instanța de fond, care au confirmat că motociclistul a traversat intersecția la culoarea roșie a semaforului.

De altfel, instanța de apel a concluzionat că inculpatul Arabadji Gheorghii nu a admis încălcarea Regulamentului circulației rutiere, care ca consecință s-ar afla în legătură cauzală cu decesul lui Vadim Calac, deoarece acesta în timpul efectuării manevrei de întoarcere, când a văzut că se deplasează o motocicletă cu viteză mărită, a stopat pe loc automobilul, astfel, motociclistul s-a tamponat de automobil.

A mai notat instanța de apel că conform Raportului de expertiză nr. 009383 din 8 august 2014, motociclistul a avut posibilitate de a evita accidentul rutier, prin frânarea la timp și deplasare în conformitate cu prevederile art. 45 pct. 2) din Regulamentul circulației rutiere. Totodată, Colegiul a indicat că motociclistul a avut posibilitate de a ocoli automobilul, deoarece lățimea străzii era de 12 m, însă deplasarea cu viteză excesivă nu i-a permis să stabilizeze mersul motocicletei în urma frânării, motiv din care s-a produs accidentul rutier.

Instanța de apel a considerat că anume viteza de deplasare excesivă nu i-a permis conducătorului motocicletei să aprecieze intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier pentru a evita tamponarea prin frânare. Totodată, în timpul conducerii motociclistul nu avea casca de protecție ca rezultat cauzându-și leziuni corporale care au dus la deces.

Verificând sentința primei instanțe, instanța de apel a învederat că destul de minuțios au fost verificate probele prezentate atât de către partea acuzării, cât și a apărării, a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete descrise și apreciate, de fapt și de drept, indicate în rechizitoriu, și a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul învinuirii.

Or, potrivit rechizitoriului, inculpatul este acuzat că, efectuând manevra de întoarcere a automobilului în mijlocul carosabilului, a încălcat prevederile art. 39 din Regulamentul circulației rutiere, care prescriu,

inclusiv, că înainte schimbării direcției de mers trebuia să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic. S-a stabilit însă cu certitudine, că înainte de efectuarea manevrei de întoarcere conducătorul automobilului s-a convins în siguranța efectuării manevrei, dat fiind că la momentul începerii manevrei pe porțiunea de drum nu se mai deplasau careva mijloace de transport. Astfel, acuizarea adusă în acest sens este neîntemeiată.

Instanța de apel a specificat că aceste împrejurări de către instanța de fond au fost analizate și apreciate coroborându-le în procesul aprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, inclusiv cu: a) declarațiile martorilor Vornicov Serghei, Ormanji Larisa, Culev Dmitrii și Stamova Anjela, care de fapt au confirmat că au auzit zgomotul motocicletei ce se deplasa cu viteză în timp ce la acel moment alte mijloace de transport staționau la culoarea roșie a semaforului. De asemenea, respectivii martori au indicat că ei au văzut motocicleta după accident, care se afla pe partea carosabilului din sens opus, iar automobilul inculpatului, înainte impactului cu motocicleta, staționa în mijlocul carosabilului, perpendicular, de-a curmezișul drumului, însă în caz că motociclistul se deplasa mai departe pe partea sa de deplasare, acesta avea posibilitate să evite accidentul rutier și fără obstacole să se deplaseze pe banda sa de circulație.

Niciun martor nu a putut cu certitudine să declare, că după producerea accidentului rutier inculpatul ar fi schimbat poziția automobilului său. Or, staționarea automobilului în mijlocul carosabilului, în poziție perpendicular sau sub un unghi, de-a curmezișul drumului, poate crea o perturbare evidentă a traficului rutier, însă este de evidențiat faptul că carosabilul unde a avut loc accidentul rutier este cu două benzi de circulație în fiecare direcție și lățimea carosabilului într-o singură direcție este de 5,9 metri, iar lungimea automobilului de model „Xxxxxx” implicat în accidentul rutier este de 4,8 metri, astfel motociclistul în cazul deplasării cu viteză admisibilă, putea evita accidentul rutier, deplasându-se în continuare pe banda sa de circulație fără obstacole, însă victima s-a ciocnit în automobilul inculpatului în aripa din partea stângă față, deci acesta a ieșit pe contrasens, unde și s-a produs accidentul rutier.

Din constatările din rapoartele expertizelor judiciare nr. 0054 din 9 aprilie 2014 și nr. 1379 din 8 august 2014, care la fel confirmă circumstanțele enunțate supra, că până la momentul impactului motociclistul se deplasa pe carosabil pe partea dreaptă, totodată rotindu-se, în momentul impactului locul de ciocnire a mijloacelor de transport se aflau sub un unghi de aproximativ 60°, astfel, motociclistul ar fi putut evita impactul, dacă ar fi frânat, inclusiv, până la oprirea completă a mijlocului de transport.

11. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 23 ianuarie 2020, procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2019 cu dispunerea rejudecării cauzei penale privindu-l pe Arabadji Gheorghii, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

11.2. În motivarea recursului, procurorul a menționat că:

- decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2019 este neîntemeiată, ilegală, și pasibilă casării, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția primei instanțe, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, temeiuri pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1), pct. 6),16) Cod de procedură penală;

- în cadrul judecării cauzei în instanța de apel au fost audiați din nou martorii Cojocar Gh. și Russu D., au fost verificate declarațiile martorilor Vornicov S., Cheleș N., Radulov Gh., Ormanji L., Culev D. și Stamova A., audiați în instanța de fond, însă în decizia instanței de apel lipsește descrierea și aprecierea declarațiilor martorilor Vornicov S., Cheleș N., Radulov Gh., Ormanji L., Culev D., Stamova A., Miliș G., fiind indicate doar expresii cum: „*martorii indică faptul că...*”, „*de vreme ce martorii audiați*”, etc;

- în cadrul ședinței instanței de apel au fost verificate mijloacele materiale de probă: procesul-verbal de cercetare la fața locului și schema accidentului rutier, schemele întocmite de către martorii Cojocari și Russo, rapoartele expertizelor judiciare nr. 009320 din 09 aprilie 2014, nr. 009383 din 8 august 2014, nr. 0054 din 9 aprilie 2014, nr. 1379 din 20 iunie 2014, nr. 1379 din 20 iunie 2014, procesul-verbal de efectuare a experimentului din 13 martie 2014, procesele-verbale de examinare a stării tehnice a mijloacelor de transport, procesul-verbal de verificare a declarațiilor la fața locului din 23 decembrie 2013, or, aceste mijloace materiale de probă lipsesc a fi descrise în decizia instanței de apel, și respectiv, fără descrierea constatărilor prin aceste probe a elementelor de fapt;

-recurentul a relatat că procesul-verbal de efectuare a experimentului din 13 martie 2014 nu a fost luat în considerație de instanța de apel, nu este menționat în decizie și nu a fost supus aprecierii în coroborare cu cumulul de probe prezente la actele cauzei;

- instanța de apel nu a respectat prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, nu a executat indicațiile date de Curtea Supremă de Justiție, prin deciziile din 20 iunie 2017 și 15 ianuarie 2019;

- instanța de apel a menționat că, verificând sentința instanței de fond, găsește că destul de minuțios au fost verificate probele prezentate atât de către partea acuzării, cât și a apărării, a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete descrise și apreciate, de fapt și de drept, indicate în rechizitoriu, și a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul învinuirii. Astfel, prima instanță a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre, care a fost suficient motivată și argumentată pe care se întemeiază soluția. Însă, aceste concluzii sunt neîntemeiate și ilegale, și nu pot fi acceptate. Or, prin deciziile din 20 iunie 2017 și 15 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a constatat faptul că, potrivit descriptivul sentinței, instanța de fond nu a apreciat fiecare probă

administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 iulie 2020 a fost admis recursul ordinar declarat de către procuror, casată total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui Arabadji Gheorghii și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

12.1 Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a statuat că instanța de apel nu a dat răspuns la toate motivele invocate de procuror în apel, iar probele prezentate în susținerea învinuirii nu au fost apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Așadar, instanța de apel, încălcând prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, în urma examinării cauzei, a conchis că apelul procurorului urmează a fi respins, deoarece acuzarea nu a prezentat probe suficiente și admisibile ce ar confirma vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii ce i se incriminează, iar ca rezultat a menținut sentința Judecătorei Ceadir-Lunga din 12 mai 2016 (f. d. 62-70 vol. IV).

Astfel, instanța de recurs ordinar, analizând decizia contestată în raport cu argumentele invocate în recurs, a conchis că la argumentarea necesității respingerii apelului declarat de acuzatorul de stat, instanța de apel a apreciat unilateral și selectiv probele administrate.

La acest capitol, instanța de recurs ordinar a evidențiat că instanța de apel, audiind martorii Cojocar Gh. și Russu D, precum și verificând declarațiile martorilor Vornicov S., Cheleş N., Radulov Gh., Ormanji L., Culev D., Stamatova A., Miliș Gh., a conchis că acestea nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare și a reținut că din conținutul acestora rezultă că: „Caiac V. manifesta comportament agresiv conducând motocicleta cu încălcarea regulilor de circulație manifestate prin ignorarea semnalului roșu al semaforului, depășirea limitei de viteză”, însă instanța de apel a ignorat în totalitate și a lăsat fără careva apreciere depozițiile martorilor, prin care aceștia indică despre acțiunile inculpatului Arabadji Gh. în raport cu încălcările incriminate prin rechizitoriu, or, din depozițiile martorilor rezultă că la momentul accidentului automobilul de model „Xxxxx” se afla în mijlocul drumului dorind să efectueze manevra de întoarcere la stânga, trecând cu 2-3 m. peste mijlocul drumului, iar după producerea accidentului a schimbat poziția automobilului și a mers în spate 1-2 metri.

La fel, instanța de recurs ordinar a menționat că instanța de apel a ignorat depozițiile martorului Miliș Gh. (f. d. 166, Vol. III) din care rezultă că, până la producerea accidentului, motociclistul Caiac V. se deplasa pe banda sa, pe partea dreaptă a carosabilului, iar automobilul condus de inculpat venea din direcția stației și de aici a început manevra de întoarcere.

În continuare, instanța de recurs ordinar a reținut că instanța de apel, în argumentarea deciziei adoptate, s-a axat doar pe descrierea acțiunilor lui Caiac V. (victima) și în totalitate a ignorat acțiunile inculpatului Arabadji Gh., acestea nefiind analizate în raport cu argumentele invocate de procuror, care susține că inculpatul a început manevra de întoarcere spre stânga direct din locul de staționare, fără a se apropia din timp de axa

drumului și contrar pct. 39 din Regulamentul Circulației Rutiere, nu s-a asigurat că această manevră va fi efectuată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic.

La acest capitol, instanța de recurs a reținut că acuzatorul de stat în susținerea acestei acuzații a făcut referire la procesul-verbal de petrecere a experimentului din 13 martie 2014 cu planul schemă (f.d. 158-159 vol. I) în care este indicată traiectoria de efectuare a manevrei și deși instanța de apel a verificat această probă în cadrul ședinței de judecată, nici nu a indicat-o în conținutul deciziei, precum nici nu s-a pronunțat asupra acesteia, nefiind clar care este concluzia instanței vis-a-vis de proba respectivă.

La fel, lecturând decizia contestată, instanța de recurs ordinar a constatat că instanța de apel a descris selectiv o parte din concluziile rapoartelor de expertiză judiciară nr. 0054 din 31 octombrie 2013, nr. 09320 din 9 aprilie 2014, nr. 09383 din 8 august 2014 și nr. 1379 din 8 august 2014, iar în final a concluzionat că aceste probe nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, deoarece din aceste rapoarte rezultă că conducătorul motocicletei urma să acționeze în conformitate cu cerințele art. 45 pct. 2 din Regulamentul circulației rutiere.

De asemenea, instanța de recurs ordinar a reținut că sunt pripite concluziile instanței de apel prin care s-a indicat că: „din concluziile raportului de expertiză judiciară nr. 0054 din 31 octombrie 2013 și nr. 1379 din 8 august 2014, rezultă că unghiul între axele longitudinale ale automobilului și motocicletei în momentul tamponării constituiau aproximativ 30°, astfel că respectiva concluzie indică că poziția automobilului „Xxxxx” vis-a-vis de axa drumului nu depășea unghiul de 60°, pe când poziția perpendiculară era să constituie 90°. Astfel se constată că traficul rutier nu era perturbat prin poziționarea automobilului de model „Xxxxx” la axa din stânga a drumului ”.

În acest context, instanța de recurs ordinar a menționat că această concluzie este eronată și neîntemeiată, or instanța de apel nu a ținut cont de faptul că „unghiul între axele longitudinale ale automobilului și motocicletei ” (schema 1, f. d. 176 vol. I) și „poziția automobilului „Xxxxx” și motocicletei „Xxxxx” în raport cu elementele carosabilului (schema nr. 2, f. d. 177 vol. II)” sunt noțiuni diferite, iar faptul că unghiul între axele longitudinale ale automobilului și motocicletei erau de 30° nici într-un caz nu poate indica asupra faptului că automobilul „Xxxxx” se afla vis-a-vis de axa drumului sub un unghi ce nu depășea 60°.

La fel, instanța de recurs ordinar a reținut că este pripită și bazată pe presupuneri concluzia instanței precum că reacția lui Caiac V. era încetinită, deoarece acesta se afla în stare de ebrietate alcoolică, or, concentrația alcoolului depistat în sânge la V. Caiac era de 0,2 %, adică permisivă, deoarece în conformitate cu prevederile art.134¹² Cod penal, nu atingea gradul minim.

Acestea fiind menționate, instanța de recurs ordinar a conchis, că instanța de apel la examinarea cauzei nu a respectat prevederile art. 101, 417 și 436 alin. (2) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus la respingerea apelurilor, precum și motivele adoptării soluției date prin ce a admis erori de drept,

prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.

Consecvent, instanța de recurs ordinar a indicat că, la rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlăture erorile enumerate mai sus, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină seama de cele expuse în deciziile Colegiului penal lărgit ale Curții Supreme de Justiție din 20 iunie 2017 și din 15 ianuarie 2019, legate de justa, apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și recurs și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

13. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 noiembrie 2021 au fost respinse, ca neîntemeiate, apelurile declarate de către procurorul în Procuratura r-lui Ceadâr-Lunga și de către succesorul victimei Marina Calac, cu menținerea sentinței primei instanțe.

13.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a subliniat că apreciind toate probele prezentate pe cauză din punct de vedere al concludenței, veridicității și suficienței, a considerat că în acțiunile inculpatului Arabadji Gheorghii lipsește atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal, în timp ce pentru adoptarea sentinței de condamnare, sunt necesare probele, care în mod incontestabil certifică săvârșirea acestei infracțiuni de către inculpat.

Astfel, instanța de apel a indicat că partea acuzării ca probe ce confirmă vinovăția inculpatului Arabadji Gheorghii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a prezentat următoarele probe: ordonanța de începere a urmăririi penale din 14 august 2013; proces-verbal de cercetare la fața locului din 13.08.2013, plan-schemă a accidentului de circulație rutieră și foto-tabel; proces-verbal de examinare și de verificare a stării tehnice a transportului, automobilul Xxxxx n.î. GEAD 255 din 15.08.2013; procesul-verbal de examinare și de verificare a stării tehnice a transportului, motocicletă de model "Xxxxx" din 15.08.2013; procesul-verbal de examinare a automobilului de model Xxxxx nr. de înmatriculare GEAD 255 cu planșe fotografice din data de 17 august 2013; ordonanța de anexare a corpurilor delictive din data de 17 august 2013; informația întreprinderii de stat "Administrația de Stat a drumurilor auto" cu nr. 09-05/1893 din 12.12.2013; act de cercetare medico-judiciară nr. 70 din 14.08.2013; procesul-verbal în urma unui experiment din 13.03.2014 cu scheme și planșa fotografică; raportul de expertiză auto-tehnică și trasologică nr. 0054 din 31.10.2013 cu planșa fotografică; raportul de expertiză medico-judiciară nr. 22D din data de 14 februarie 2014; raportul de expertiză auto-tehnică a comisiei nr. 1379 din 08.08.2014 cu tabele foto, însă aceste probe, nici fiecare în parte, nici în ansamblul lor, nu demonstrează vinovăția inculpatului Arabadji Gheorghii în comiterea infracțiunii ce i se incriminează.

Totodată, instanța de apel a menționat că probele indicate supra confirmă faptul accidentului de circulație rutieră sub formă de tamponare

a două mijloace de transport, de asemenea, stabilesc participanții acestuia, care nu se contestă de către părți.

Or, pentru emiterea sentinței de condamnare este necesar de a stabili în acțiunile inculpatului Arabadji Gheorghii componența infracțiunii, prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar pentru componența infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal este necesar de a constata, dacă a fost admisă încălcarea de către conducătorul Arabadji Gheorghii a regulilor de circulație rutieră, în ce anume ele au constat, care puncte concret din reguli de securitate a circulației și de exploatare au fost încălcate de acesta. Pentru încălcarea căror reguli RCR persoana se consideră vinovată, în ce mod au apărut aceste încălcări și dacă consecințele survenite se află în legătura cauzală cu încălcările menționate.

Totodată, indiciu obligatoriu al acestei componențe a infracțiunii este legătura cauzală între încălcarea regulilor de securitate a circulației mijloacelor de transport mecanice și consecințele survenite ca rezultat.

Astfel, conform rechizitoriului inculpatul Arabadji Gheorghii Vasili a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în baza indiciilor: *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane*. Totodată, acțiunile menționate conform rechizitoriului au fost comise cu încălcarea p. 39 Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 357 din 13.05.2009 și punctele 28, 3 și 42 Anexei nr. 4 la Regulamentul circulației rutiere.

Instanța de apel a subliniat că, după cum s-a menționat mai sus, dispoziția art. 264 Cod penal este de blanchetă, adică legată cu expunerea normei de drept cu ajutorul referirilor la alte acte legislative, și anume Regulamentul circulației rutiere, ce conține normele, care determină modul de deplasare a mijloacelor de transport și pietonilor pe drumuri publice ale Republicii Moldova, precum și pe teritoriile aferente acestora.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că învinuirea nu concretizează care anume subpunct al punctului 39 din Regulamentul circulației rutiere a fost încălcat de către inculpatul Arabadji Gheorghii, în timp ce p. 39 din Regulament conține, inclusiv, subpuncte.

În mod analogic, conform rechizitoriului Arabadji Gheorghii a încălcat p. 28, punctele 3 și 42 și Anexa nr. 4 la Regulamentul circulației rutiere, ceea ce de asemenea nu este concret, deoarece în învinuire sunt enumerate anumite puncte din Regulamentul Circulației Rutiere, fără concretizarea acestora, ceea ce la rîndul său este un criteriu insuficient pentru individualizarea faptei.

Discutînd temeinicia și gradul de argumentare a învinuirii înaintate lui Arabadji Gheorghii, instanța de apel a menționat că în cadrul dezbaterilor judiciare, atât în prima instanță, cît și în instanța de apel, s-a constatat cu certitudine, că inculpatul Arabadji Gheorghii în cadrul *efectuării manevrei de întoarcere pe partea carosabilă a drumului nu a încălcat reguli de circulație rutieră, nu a comis tamponarea cu motocicleta menționată, și leziuni corporale la pătimitul Calac V. au apărut nu în rezultatul tamponării mijloacelor de transport*.

Astfel, instanța de apel a menționat că pe cauza dată, accidentul este legat de interacțiunea a două mijloace de transport, și de aceea pentru analiza obiectivă a acțiunilor inculpatului Arabadji Gheorghii, aceste acțiuni nu pot fi examinate izolat de acțiunile altui participant al accidentului – conducătorul motocicletei Calac Vadim.

Așadar, instanța de apel a indicat că la calificare, în mod obligatoriu, urmează de constatat care anume reguli de circulație rutieră și/sau de exploatare a mijloacelor de transport au fost încălcate, cum concret au apărut aceste încălcări și dacă consecințele survenite au o legătură cauzală directă cu încălcările vizate.

Or, că conform declarațiilor inculpatului Arabadji Gheorghii și martorilor, audiați în cadrul examinării cauzei, inculpatul a efectuat manevra de întoarcere, căci la început a pornit de pe acostament, apoi a trecut careva distanță pe banda sa, după care a început a se întoarce spre partea inversă cu ieșire pe banda de circulație cu sens opus.

În Regulament noțiunea de întoarcere lipsește, însă după noțiunea generală – este o schimbare a direcției spre partea inversă.

Reieșind din faptul, că la deplasarea cu dublu sens ieșire pe banda de circulație cu sens opus fără schimbarea direcției acesteia este interzisă, întoarcerea unde aceasta nu este interzis, se termină pe banda de circulație cu sens opus. Adică, nu poate fi efectuată și terminată întoarcerea pe banda "sa" de circulație.

În conformitate cu p. 41 subpct. 1) din Regulament întoarcerea este interzisă: a) la trecerile pentru pietoni; b) în tuneluri, pe poduri, viaducte, rampe și sub acestea; c) la trecerile la nivel cu calea ferată și la o distanță mai mică de 50 m de la acestea; d) în locurile în care vizibilitatea drumului este mai mică de 100 m, cel puțin într-o direcție, dacă conducătorul vehiculului nu este ajutat de o persoană aflată în afara vehiculului; e) în locurile de dislocare a stațiilor vehiculelor de rută.

Reieșind din faptul, că întoarcerea este legată de ieșire pe banda de circulație cu sens opus, manevra menționată este interzisă de asemenea și pe porțiunea de drum, deplasarea pe care este împărțită cu linia dublă neîntreruptă.

În conformitate cu p. 1.3 din Anexa nr. 4 a Regulamentului două linii înguste continue paralele – separă fluxuri de transport ale direcțiilor opuse pe drumuri, ce au patru sau mai mult benzi de circulație și trecerea acestei linii este interzisă în conformitate cu indicațiile cu privire la acțiunile conducătorilor aplicabil pentru acest marcaj.

Astfel, conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 13.08.2013, foto-tabelului la proces-verbal de cercetare la fața locului și foto-tabelelor numeroase se constată, că pe această porțiune de drum la momentul accidentului de circulație rutieră lipsește banda vizibilă de separare. (f. d. 8-14, Vol. 1). Totodată, în schema la proces-verbal de cercetare la fața locului banda de separare este marcată condițional, și în însuși proces-verbal lipsește descrierea marcajului. (f. d. 4-7, Vol.1).

De asemenea, conform informației ÎS "Administrația de Stat a Drumurilor Auto" pe această porțiune până la accident marcajul a fost făcut în luna august 2012 și termen normativ de exploatare a acestuia constituie 6 luni. (f. d. 92, Vol. 1).

Faptul lipsei marcajului și semnelor ce interzic întoarcerea pe această porțiune de drum, s-a confirmat prin declarațiile martorului Vornicov Serghei, care în ședința de judecată a instanței de apel a explicat, că *mașina staționa pe banda sa, însă din motiv, că nu este linia, nu e clar, cum mașina și motocicleta au staționat. Nu este clar, dacă aceasta a ieșit pe banda cu sens opus. Pe locul ACR drumul era fără marcaj. Acolo de asemenea nu erau careva semne, ele au apărut acolo cu câțiva ani în urmă.*

Astfel, ținând cont de circumstanțele menționate mai sus, instanța de apel a ajuns la concluzia, că întoarcerea la momentul accidentului pe această porțiune de drum nu este interzisă, deoarece după cum s-a constatat pe această porțiune de drum au lipsit semne sau marcaj, ce interzic întoarcerea.

P. 42 subpct. 3) din Regulament prevede, că pe drumurile cu circulație dublu sens care au cel puțin două benzi pentru circulație în fiecare direcție, se interzice ieșire pe partea carosabilă, predestinată pentru deplasare cu sens opus.

Prin urmare, această prevedere statuează interdicția ieșirii pe banda de circulație cu sens opus cu păstrarea direcției deplasării.

Totodată, instanța de apel a menționat, că după cum s-a constatat inculpatul Arabadji Gheorghii nu se deplasa pe banda de circulație cu sens opus, ci încerca să iasă pe aceasta pentru a se deplasa în direcția opusă.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia, că partea acuzării de stat nu a prezentat probele precum, că inculpatul Arabadji Gheorghii a încălcat p. 28 și subpct. 3) p. 42 din Regulamentul circulației rutiere, și anume este presupusă și nedovedită afirmația, că inculpatul cu încălcarea p. 28, subpct. 3) p. 42 din Regulamentul circulației rutiere a început a efectua manevra de întoarcere pe partea carosabilă a drumului.

De asemenea instanța de apel a considerat, că nu și-a găsit confirmare învinuirea înaintată inculpatului Arabadji Gheorghii în faptul, că inculpatul a încălcat p. 39 din Regulamentul circulației rutiere, ce obligă conducătorul mijlocului de transport înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic.

După cum a fost menționat mai sus această normă a p. 39 din Regulamentul circulației rutiere conține inclusiv subpunctele. Totodată, învinuirea nu a concretizat care anume subpunct al punctului 39 din Regulamentul Circulației rutiere a fost încălcat de către inculpatul Arabadji G.

Astfel, apreciind declarațiile, date de inculpatul Arabadji Gheorghii Vasili în ansamblu cu declarațiile martorilor Ormanji Larisa, Cheleş Nina, Vornicov Serghei, Grecov Victor în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din punct de vedere al veridicității și concludenței, instanța de apel a menționat că ele nu pot certifica vinovăția lui Arabadji Gheorghii, ci dimpotrivă, în mod univoc confirmă faptul, că înainte de întoarcere Arabadji Gheorghii s-a convins în securitatea manevrei date și la momentul începerii deplasării el nu a creat și în mod obiectiv nu a putut să creeze impedimente pentru alți participanți la trafic, inclusiv pentru motocicleta sub conducerea

lui Calac Vadim, deoarece careva deplasare în acest moment pe acea porțiune de drum nu a fost.

Totodată, analizând acțiunile conducătorului motocicletei Calac Vadim, instanța de apel a menționat, că conducătorul motocicletei Calac Vadim, fiind participant al circulației rutiere, de asemenea, urma să respecte Regulamentul circulației rutiere, și anume, trebuia să se oprească la culoarea roșie a semaforului, dar a neglijat, ceea ce se confirmă prin declarațiile martorilor Ormanji Larisa, Vornicov Serghei, Cheleş Nina, care au confirmat, că motocicleta a deplasat la culoarea roșie a semaforului cu o viteză foarte mare.

În afară de aceasta, s-a constatat, că motociclistul Calac Vadim se deplasa cu depășire considerabilă a vitezei, stabilită pentru localități, ce se confirmă prin raportul de expertiză auto tehnică și trasologică nr. 0054 din 31.10.2013 cu fototabel.

În conformitate cu p. 47 subpct. 1, lit. a) din Regulament limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice sînt în localități – 50 km/h.

Astfel, conducătorul motocicletei Calac Vadim, deplasîndu-se cu viteza mai mare de 71 km/oră, a depășit limita maximă de viteză pe drumuri publice în localități, ce puțin cu 21 km/oră.

În circumstanțele expuse, inculpatul nu putea să vadă motocicleta înaintea începerii întoarcerii, și că distanța de la semafor pînă la locul de tamponare a fost parcursă de pătimit în decurs de cîteva secunde. Adică, inculpatul nu a avut posibilitate să observe, că de după automobile, care staționau la culoarea roșie a semaforului, cu viteză mare trece motocicleta sub conducerea lui Calac Vadim, și în această situație rutieră, de pe locul, unde aceasta staționa, inculpatul nu putea și nu era obligat să presupună, că poate fi asemenea situație.

Prin urmare, instanța de apel a ajuns la concluzia, că anume acțiunile conducătorului motocicletei au constituit motivul nemijlocit al accidentului și consecințele survenite.

De asemenea, instanța de apel a menționat că în partea descriptivă a expertizei trasologice de transport și autotehnice de comisie nr. 1379 din 20.06.2014 pe chestiunea nr. 8 este indicat, că *dacă să reieșim din mecanismul acestui accident de circulație-rutieră, efectuarea de către conducătorul automobilului "Xxxxx" 200E" a manevrei de întoarcere cu automobilul "Xxxxx" din punct de vedere tehnic putea să creeze obstacol pentru deplasare conducătorului motocicletei.* (vol. 1, f. d. 207)

Această concluzie este evidentă, deoarece orice obiect, aflat în mersul deplasării mijlocului de transport potențial nu constituie un obstacol. Asemenea obstacol poate fi orice circumstanță: obiectul amplasat static în zona de deplasare, persoana îndată apărută, obiectul aflat în deplasare ș.a.

Însă importanța primordială o are posibilitatea conducătorului, pentru care careva circumstanță constituie obstacol, de a evita tamponare cu acesta.

În conformitate cu p. 45 subpct. 2) din Regulament în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Din această dispoziție rezultă, că ținând cont de situația rutieră și de posibilitățile tehnice ale mijocului de transport, conducătorul inițial urmează să deplaseze cu asemenea viteză, care i-ar permite să evite tamponarea. În orice caz, în localități această viteză nu poate fi mai mare de 50 km/oră. Totodată, impedimentul trebuie să fie în așa fel, încât conducătorul să fie în stare să-l depisteze.

La fel, instanța de apel a considerat, că raportul de expertiză auto tehnică și trasologică nr. 0054 din 31.10.2013 și raportul de expertiză auto tehnică în comisie nr. 1379 din 08 august 2014 nu dovedesc vinovăția inculpatului Arabadji Gheorghi, deoarece conform concluziilor expertizelor susmenționate, în situația rutieră care a avut loc conducătorul motocicletei de marca „Xxxxx” a dispus de posibilitatea tehnică pentru a preveni tamponarea cu automobilul de marca „Xxxxx”, prin frânare din timp.

Apreciind procesul-verbal de experiment din 13.03.2014 cu schema și foto-tabele, potrivit căruia din momentul începerii întoarcerii automobilului sub conducerea inculpatului și pînă la locul, unde a avut ACR au trecut aproximativ 11,33 secunde, instanța de apel a considerat că proces-verbal de asemenea nu confirmă vinovăția inculpatului Arabadji G., deoarece concluziile acestui proces-verbal certifică faptul, că înainte de începerea manevrei de întoarcere, cît și la momentul începerii deplasării automobilului, inculpatul nu a avut posibilitatea să vadă motocicleta. El nu a putut să prevadă, că apare asemenea obstacol, ca motocicleta, care se deplasa cu o viteză foarte mare pentru localitate.

În afară de aceasta, instanța de apel a considerat că proces-verbal de experiment din 13.03.2014 cu schema și foto-tabele corelează cu raportul de expertiză auto-tehnică de comisie nr. 1379 din 08 august 2014, și acest proces-verbal a fost pus la baza expertizei nominalizate.

Argumentul procurorului precum, că acțiunile inculpatului Arabadji Gheorghi după comiterea ACR, exprimate prin schimbarea amplasării automobilului său de marca „Xxxxx”, despre ce în cadrul urmăririi penale au vorbit martorii Vornicov S.P., Ormanji L.V., Grecov V.N., Radulov T.D., Cheleş N.M., Cojocar G.G., declarațiile cărora în această parte au fost date citirii în timpul anchetei de serviciu, certifică faptul, că inculpatul Arabadji G.V. înțelegea, că el a încălcat reguli de circulație rutieră pe porțiunea drumului auto, unde a avut loc ACR și prin mersul automobilului său în direcția înapoi cu cîtiva metri de la locul ACR, în urma cărui fapt roțile din față ale automobilului au mers de pe banda continuă de separare, a încercat să inducă organele de urmărire penală în eroare referitor la ACR, cu scop de a evita în viitor pedeapsa, instanța de apel a considerat neîntemeiat, deoarece prin probele prezentate de către partea acuzării, cercetate în cadrul examinării cauzei, nu a fost confirmat faptul încălcării regulilor de circulație rutieră pe porțiunea drumului auto, unde s-a produs ACR.

Apreciind acțiunile conducătorului Calac V., instanța de apel a fost de acord cu argumentele primei instanțe, că accidentul de circulație rutieră a avut loc în rezultatul încălcărilor admise de pătimit. Nerespectarea de către pătimit a regulilor de circulație rutieră în partea respectării regimului de viteză și folosirii căștii de protecție la motocicletă au dus la consecințe fetale pentru partea vătămată.

Astfel, conform raportului de expertiză medico-judiciară nr. 22D din data de 14 februarie 2014, potrivit căruia decesul cet. Calac V.P., anul nașterii 1987 a survenit de la trauma cranio-cerebrală deschisă sub formă de: plagă, mai mult în partea dreaptă, în zona parietală a părții pilozitate a capului, hemoragie a epicraniului moale, fractură liniară a osului parietal din partea stângă cu trecere spre fosa cerebrală mijlocie din partea stângă, hemoragie subarahnoidiană în ambele emisfere cerebrale, prezența sângelui la ventricule cerebrale.

La examinarea cadavrului cet. Calac V.P. conform actului de cercetare medico-judiciară nr. 70 a cadavrului din 14.08.2013 pe numele acestuia, i-au fost cauzate vătămarea gravă a sănătății.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că este nedovedit argumentul procurorului precum, că leziunile corporale primite de pătimitul Calac V. în urma ACR susmenționat, care au dus la decesul lui se află în legătură cauzală directă cu acțiunile inculpatului Arabadji Gheorghii.

14. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel din 19 noiembrie 2021 este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul central, *Gheorghieva Fedora*, prin care, invocându-se temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 12) Cod de procedură penală, se solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei, din următoarele considerente:

- hotărîrea contestată nu conține motive, pe care se bazează iar inculpatul a fost ilegal achitat;

- instanța de apel în mod greșit a considerat că probele prezentate de partea acuzării nu sunt suficiente pentru recunoașterea inculpatului Arabadji Gheorghii vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de lit. b) alin. (3) art. 264 Cod penal RM și acuzarea înaintată, nu conține trimiteri detaliate la acte speciale normative;

- argumentele instanței de apel nu au putere juridică și nu contravin circumstanțelor de fapt a cauzei, constatate în cadrul urmăririi penale și verificate în ședința de judecată;

- pe segmentul de drum indicat în rechizitoriu, săvîrșirea manevrei menționate în Regulamentul circulației rutiere este interzis, pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus. Mai mult ca atât, str. Lenin, or. Ciadîr-Lunga într străzile C. Marx și Tanasoglo pe carosabil sunt două linii continuă de separare.

Circumstanța dată este confirmată de prin informația IS „Administrația de stat a drumurilor” din 12.12.2013, prezente în materialele cauzei penale, conform căreia partea carosabilă str. Lenin, în Ceadîr-Lunga între străzile C. Marx și Tanasoglo are 4 benzi de circulație, fluxurile de transport de sensuri opuse sunt separate de marcajul axial 1.3, fluxurile de transport de aceleași direcții sunt separate prin marcaje de 1.5, lățime benzii marcate într-o direcție este de 3,6 și 2,75 metri;

- prezența marcajelor rutiere menționate mai sus de asemenea urmează din rezultatele cercetării la fața locului și schema accidentului, semnat de Arabadji Gheorghii. În cadrul cercetării judecătorești a fost reprodus foto-tabelul, anexat la procesul-verbal de cercetarea la fața locului

și înregistrat pe CD-disc, unde în mod clar este vizibil două linii continue, care separă fluxurile de trafic pe segmentul de drum, unde a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model „xxxx”, cu n/î XXXXX și motocicletă de model „xxxx xxxx”;

- instanța de apel nu a dat o apreciere cuvenită declarațiilor martorilor Miliș G., Culev D., Grecov V.;

- vinovăția inculpatului Arabadji Gheorghe în comiterea infracțiunii înscrinate se confirmă prin următoarele probe: Procesul-verbal de examinare la fata locului cu foto-tabelul și schema anexate la el; rezultatul redării foto-tabelului, anexată la procesul-verbal de examinarea la fața locului, înregistrat pe CD-disc, unde în mod clar este vizibil două linii continuă, care separă fluxurile de trafic pe segmentul de drum, unde a avut loc accidentul rutier sus menționat; informația ÎS «Administrația de Stat a drumurilor» din 12.12.2013; procesul-verbal de examinare a a/m «Mercedec»; concluzia expertizei tehnice auto și traseologică a vehiculelor N0054 din 09.04.2014; raportul expertizei auto-tehnice în comisie NI 379 din 08.08.2014; raportul de expertiză medico-legală nr. 22 D din 22.05.2014- probe examinate în instanța de apel, care, evident, au rămas fără aprecierea cuvenită;

- leziunile corporale primite de partea vătămată Calac V.P. în urma accidentului susmenționat, soldate cu decesul acestuia, se află în legătură cauzală directă cu acțiunile inculpatului Arabadji G.V., care a încălcat cerințele subpunctelor 1)-3) pct.39 și subpunctul 3 pct. 42 Regulilor de circulație;

- acțiunile inculpatului Arabadji G.V. după comiterea accidentului rutier, manifestate prin schimbarea locației automobilului său de model „Xxxxx”, despre au vorbit martorii Vornicov S.P., Ormanji L.V., Grecov V.N., Radulov G.D., Cheleş N.M., Cojocar G.G., declarațiile cărora au fost pronunțate în cadrul cercetării judecătorești și, de asemenea, confirmă despre faptul că inculpatul Arabadji G.V. înțelegea că el a încălcat regulile de circulației rutiere pe segmentul de drum, unde a avut loc accidentul și deplasând mașina sa cu câțiva metri de la locul accidentului, lăsând roțile din față a automobilului au plecat de pe banda de separare a încercat să inducă organele de urmărire penală în eroare cu privire la locul accidentului, cu scopul ulterior de a evita pedeapsa.

15. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În expunerea motivelor ce au stat la baza admiterii recursului ordinar declarat de către procuror, Colegiul penal lărgit pornește de la prevederile art. 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei, având în vedere că esența erorilor judiciare admise nu poate fi înlăturată de către instanța de recurs la această etapă a procedurii.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic

inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, *judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.*

Prin alte cuvinte, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art. 414 din Codul de procedură penală, obligă instanța de control judiciar ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prevăzute de art. 417 alin. (1), pct. 8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelurilor și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea lor, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

În același context, Colegiul penal lărgit relevă că, de regulă, conducându-se de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probatoriului acumulat. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vis-a-vis de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

O particularitate aparține în desfășurarea procedurii de judecare în apel o reprezintă situația când, instanța urmează să rejudece cauza în urma casării deciziei sale anterioare de către Curtea Supremă de Justiție, în această situație pe lângă regulile generale de judecare notate supra de care se ghidează instanța de apel, mai sunt incidente și anumite reguli speciale obligatorii ce guvernează acest proces.

Cauza penală în privința inculpatului Arabadji Gheorghe a fost deja judecată de trei ori în procedura recursului ordinar, iar prin deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 iunie 2017, 15 ianuarie 2019, 02 iulie 2020 *s-a dispus admiterea recursurilor ordinare declarate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.*

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărârii instanței de apel de instanța de recurs sunt cuprinse în art. 436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de

procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

La caz, casarea deciziei instanței de apel din 13 noiembrie 2019 prin decizia instanței de recurs ordinar din 02 iulie 2020 a fost condiționată de erorile de drept admise de această instanță la judecarea apelurilor, materializate în aceea că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, nu a verificat și nu a apreciat profund probele administrate și examinate în instanță în raport cu încălcările incriminate inculpatului Arabadji Gheorghii prin rechizitoriu.

Reieșind din partea descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 iulie 2020, se constată că instanța de apel a primit *indicații clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor*, pe care urma, în mod evident și firesc, să le corecteze prin rejudecarea cauzei, conducându-se de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, relevante în acest sens. Totodată, omisiunile instanței de apel urmau să fie înlăturate cu condiția că situația de fapt rămânea cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

Totuși, analizând partea descriptivă a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 noiembrie 2021 se poate de conchis cu certitudine că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței atacate, în raport cu motivele avansate de apelanți și temeiurile care au dus la casarea primei decizii a instanței de apel.

Contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemelor de fapt și de drept expuse de Curtea Supremă de Justiție în decizia din 02 iulie 2020, astfel, pripit ajungând la concluzia de a menține sentința de achitare a primei instanțe.

Întru elucidarea aspectelor expuse supra, Colegiul penal lărgit reține că în conformitate cu art. art. 414, 417 Cod de procedură penală, instanța de apel, fiind investită cu rezolvarea chestiunilor de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să *expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatorului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării*, prevăzut de normele procesual penale.

Potrivit cerințelor aceluiși articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau contravențional au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

Subsidiar, instanța de recurs ordinar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Însă, contrar celor stipulate de Legea procesual-penală, în cauza deferită judecării, Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

În continuare, instanța de recurs ordinar subliniază că hotărârile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu Legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi reprezintă motiv de casare. Nemotivarea, ca o omisiune esențială, apare astfel ca un viciu de procedură.

Din analiza textuală a recursului declarat, Colegiul penal lărgit reține că se contestă decizia instanței de apel prin prisma faptului că în rezultatul aprecierii incorecte a probelor administrate la caz, instanța de apel greșit a menținut sentința de achitare în privința inculpatului *Arabadji Gheorghii* de învinuirea adusă în baza art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate mai sus, Colegiul penal lărgit constată că potrivit rechizitoriului, *Arabadji Gheorghii* a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal, or, prin sentința primei instanțe *Arabadji Gheorghii* a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, hotărâre menținută prin deciziile instanțelor de apel.

Așadar, instanță de apel, examinând cauza, a conchis că *"probele prezentate de către acuzare, și anume, ordonanța de începere a urmăririi penale din 14 august 2013; proces-verbal de cercetare la fața locului din 13.08.2013, plan-schemă a accidentului de circulație rutieră și foto-tabel; proces-verbal de examinare și de verificare a stării tehnice a transportului, automobilul xxxxx n.î. xxxxx din 15.08.2013; procesul-verbal de examinare și de verificare a stării tehnice a transportului, motocicletă de model "Xxxxx" din 15.08.2013; procesul-verbal de examinare a automobilului de model Xxxxx nr. de înmatriculare xxxxx cu planșe fotografice din data de 17 august 2013; ordonanța de anexare a corpurilor delictive din data de 17 august 2013; informația întreprinderii de stat "Administrația de Stat a drumurilor auto" cu nr. 09-05/1893 din 12.12.2013; act de cercetare medico-judiciară nr. 70 din 14.08.2013; procesul-verbal în urma unui experiment din 13.03.2014 cu scheme și planșa fotografică; raportul de expertiză auto-tehnică și trasologică nr. 0054 din 31.10.2013 cu planșa fotografică; raportul de expertiză medico-judiciară nr. 22D din data de 14 februarie 2014; raportul de expertiză auto-tehnică a comisiei nr. 1379 din 08.08.2014 cu tabele-foto, nu demonstrează vinovăția inculpatului Arabadji Gheorghii în comiterea infracțiunii".*

În acest sens, instanța de recurs ordinar reiterează că instanța de apel, întru fundamentarea soluției adoptate, a dat o interpretare eronată probelor prezentate de către partea acuzării, precum și a ignorat declarațiile

martorului Miliș G., care a indicat că „la locul unde a avut loc coliziunea, au fost două linii continuă...conducătorul motocicletei înainte de coliziune cu mașina „Xxxxx”, a început mai întâi să frâneze, iar apoi, împreună cu motocicleta s-a culcat pe o parte, după ce s-a întâmplat deja coliziunea lui de partea frontală stânga, aripa automobilului menționat mai sus”; martorului Greco V., care a declarat că, ”de-a curmezișul carosabilului la nivelul cortului „Chișinău” str. Lenin stătea un a/m de model Xxxxx, de culoare albă, care cu roata din față a fost pe linia continuă, fiind pe sens opus”; martorului Culev D., care a menționat că ”la 13.08.2013, seara, se afla vis-a-vis de fosta fabrica de covoare or. Ceadâr-Lunga, atunci când a văzut că de pe marginea drumului, situate mai aproape de fosta fabrica de covoare a început să se întoarcă a/m de model Xxxxx” de culoare albă, pentru a merge spre intersecția străzilor Lenin și C. Marx. Din această intersecție în acest moment, a ieșit motocicleta, șoferul căreia, la aproximativ 10-15 metri de la a/m a pus motocicleta pe o parte, dar nu a căzut cu ea, ținându-se cu mâini de volan și a început să alunece pe asfalt până când nu a lovit, împreună cu motocicleta a/m „Xxxxx”.

Mai mult, fiind audiat în ședința de judecată inculpatul Arabadji Gheorghii a declarat că ”în anul 2012 pe segmentul drumului, unde a avut loc accidentul rutier «el a văzut două linii continue, iar în ziua accidentului (13.08.2013) banda de separare nu a fost”, astfel, se constată că inculpatul indică direct că el cunoștea că pe acest sector de drum nu este permisă întoarcerea sau virarea la stânga, fiind prezente liniile duble continue. Or, locul în care inculpatul a efectuat manevra de întoarcere este marcat cu linie dublă continuă, care potrivit fotografiilor anexate la procesul-verbal de cercetare la fața locului, era destul de vizibilă, astfel, inculpatul nu avea voie să efectueze manevra de întoarcere pe acest sector de drum, însă instanța de apel a ignorat faptul dat.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel, în argumentarea deciziei adoptate, s-a axat doar pe descrierea acțiunilor părții vătămate Caiac V., ignorând acțiunile inculpatului Arabadji Gh., acestea nefiind analizate în raport cu argumentele invocate de procuror, care susține că inculpatul a început manevra de întoarcere spre stânga direct din locul de staționare, fără a se apropia din timp de axa drumului și contrar pct. 39 din Regulamentul Circulației Rutiere, nu s-a asigurat că această manevră va fi efectuată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic.

În acest context, Colegiul penal lărgit reiterează că instanța de recurs ordinar, prin decizia din 02 iulie 2020 a subliniat că ”acuzatorul de stat, în susținerea acestei acuzații, a făcut referire la procesul-verbal de petrecere a experimentului din 13 martie 2014 cu planul schemă (f. d. 158-159, Vol. I) în care este indicată traiectoria de efectuare a manevrei, și, deși instanța de apel a verificat această probă în cadrul ședinței de judecată, nici nu a indicat-o în conținutul deciziei, precum nici nu s-a pronunțat asupra acesteia, nefiind clar care este concluzia instanței vis-a-vis de proba respectivă”. Or, analizând decizia instanței de apel din 19 noiembrie 2021, se constată o apreciere incertă și vagă a acestei probe, indicându-se că ”apreciind proces-verbal de experiment din 13.03.2014 cu schema și foto-tabele (vol. 1, f. d. 158, 159-162) potrivit căruia din momentul începerii întoarcerii automobilului sub

conducerea inculpatului și până la locul, unde a avut ACR au trecut aproximativ 11, 33 secunde, colegiul consideră, că proces-verbal de asemenea nu confirmă vinovăția inculpatului Arabadji G., deoarece concluziile acestui proces-verbal certifică faptul, că înainte de începerea manevrei de întoarcere, cât și la momentul începerii deplasării automobilului, inculpatul nu a avut posibilitatea să vadă motocicletă. El nu a putut să prevadă, că apare asemenea obstacol, ca motocicletă, care se deplasa cu o viteză foarte mare pentru localitate”.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a descris selectiv o parte din concluziile rapoartelor de expertiză judiciară nr. 0054 din 31 octombrie 2013, nr. 09320 din 9 aprilie 2014, nr. 09383 din 8 august 2014 și nr. 1379 din 8 august 2014, iar în final, a concluzionat că *aceste probe nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, deoarece din aceste rapoarte rezultă că conducătorul motocicletei urma să acționeze în conformitate cu cerințele art. 45 pct. 2 din Regulamentul circulației rutiere.*

În aserțiunea dată, instanța de recurs ordinar stabilește că instanța de apel, verificând concluziile experților, a analizat doar care au fost acțiunile părții vătămate Caiac V. și care acțiuni urma acesta să le întreprindă, însă a omis să analizeze acțiunile inculpatului Arabadji Gh., ignorând în totalitate concluziile experților din rapoartele vizate, expuse în anexele nr. 2 (f. d. 157, 214, Vol. I) în care este indicată poziția automobilului de model „Xxxxx” condus de Arabadji Gh. în momentul accidentului rutier în raport cu axa drumului și elementele carosabilului.

Totodată, instanța de recurs ordinar enunță că nu poate fi reținut argumentul instanței de apel, precum că *”este nedovedit argumentul procurorului precum, că leziunile corporale primite de pătimitul Calac V. în urma ACR susmenționat, care au dus la decesul lui se află în legătură cauzală directă cu acțiunile inculpatului Arabadji Gheorghî”.* Or, inculpatul Arabadji Gheorghî conducând mijlocul de transport și efectuând manevra de întoarcere, a încălcat prevederile art. 39 din Regulament, deoarece înaintea schimbării direcției de mers, nu s-a asigurat că această manevră va fi executată în siguranță și a creat obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, inclusiv și pentru motocicletă „Xxxxx” condusă de către V. Calac. La fel, în cazul circulației cu dublu sens, Gh. Arabadji urma să se apropie din timp de axa drumului înainte de a efectua manevra de întoarcere, însă acesta, contrar prevederilor art. 40 pct.1, lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, a început manevra de întoarcere deodată de la locul staționării situat pe marginea dreaptă a carosabilului.

Relevant, urmează a se menționa, inclusiv, faptul că instanța de apel nu a verificat minuțios următoarele probe:

- procesul-verbal de examinare la fata locului cu foto-tabelul și schema anexate la el, prin care s-a constatat locul de amplasare pe partea carosabilă a părții vătămate Calac V. după accidentul rutier, locul de amplasare pe partea carosabilă a mijloacelor de transport, urmele de frânare a motocicletei «Xxxxx», de asemenea fragmentele rupte care erau pe jos a a/m «xxxxxx», care aparține inculpatului Arabadji G. și motocicletei «Xxxxx», ce aparține părții vătămate Caiac V. Reieșind din rezultatele examinării locului accidentului și circumstanțele stabilite reiese că locul de coliziune a mijloacelor de transport este segmentul de drum fluxului de

transport de sens opus, situat după banda dublă de separare continuă. Locul de coliziune a mijloacelor de transport s-a stabilit reieșind din glodul care s-a scuturat de sub aripa stângă din față alm «Xxxxx» (sol), piese stricate căzute de pe semnalizarea stângă din față a a/m «Xxxxx», piesele stricate a motocicletei «Xxxxx», de asemenea Sângele care s-a scurs pe partea carosabilă din capul părții vătămate Calac. Toate obiectele și urmele menționate pe carosabilul sunt situate în același loc (f.d.4-14, Vol. I);

- rezultatul redării foto-tabelului, anexată la procesul-verbal de examinarea la fața locului, înregistrat pe CD-disc, unde în mod clar este vizibil două linii continuă, care separă fluxurile de trafic pe segmentul de drum, unde a avut loc accidentul rutier sus-menționat;

- informația ÎS «Administrația de Stat a drumurilor» din 12.12.2013 despre faptul că, partea carosabilă str. Lenin în or. Ciadîr-Lunga între străzile C. Marxa și Tanasoglo are 4 benzi de circulație, fluxurilor de transport de sensuri opuse sunt separate de marcajul axial 1.3, fluxurile de transport de aceleași direcții sunt separate prin marcaje m 1.5, lățime benzii marcate într-o direcție este de 3,6 și 2,75 metri (f.d. 130, Vol. I);

- procesul-verbal de examinare a a/m «Xxxxx», conform căruia s-a constatat că , pe a/m menționat este deteriorată aripa din față stângă, bara de protecție în locul menționat, este stricat semnalizatorul stîng, este păr pe discul roții din față stângă, sub aripa stângă din față sunt urme de glod căzut, sub celelalte aripe a a/m este glod uscat (sol) (f. d. 24-25, 49-55, Vol. I);

- concluzia expertizei tehnică-auto și traseologică a vehiculelor N0054 din 09.04.2014. (f. d. 165-177, Vol. I);

- raportul expertizei auto-tehnice în comisie NI 379 din 08.08.2014, conform căruia nemijlocit locul ciocnirii între motocicleta «Xxxxx» și «Xxxxx» a fost pe banda cu sens opus. Nemijlocit înainte de ciocnire conducătorul automobilului Mercedes200 E» executa manevra de întoarcere. Pînă la coliziunea automobilul se deplasa din dreapta spre stînga, în direcția de deplasare a motocicletei «Xxxxx» (f. d. 203-214, Vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 22 D din 22.05.2014, conform căruia decesul lui Calac V.P. a survenit în urma leziuni cerebrale traumatice deschise în formă de: răni în zona parietală mai mult în partea dreapta piloasă a capului, hemoragie în țesuturile moi a capului, fractura liniară a osului parietal stîng, cu trecerea în medie crinio-creierului gaura din stînga, hemoragie în ambele emisfere cerebrale, trauma cerebrală, prezența sîngelui în ventricule ale creierului. Între leziunile primite și survenirea morții este legătura de cauzalitate directă (f. d. 143, 83-184).

Analizând conținutul deciziei recurate, instanța de recurs ordinar, consideră că instanța de apel nu a verificat minuțios toate probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind reținută la baza deciziei adoptate versiunea și probele apărării, fără a fi supuse acestea analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe existente și administrate.

Tot aici se indică că, deși instanța de apel, prin decizia adoptată la 19 noiembrie 2021, a menționat că *"prima instanță a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre, care a fost suficient motivată și argumentată pe care se întemeiază soluția"*, însă

instanța de recurs ordinar reiterează că aceste concluzii sunt pripite și neîntemeiate, motiv din care nu pot fi acceptate. Or, prin deciziile Colegiului penal ale Curții Supreme de Justiție din 20 iunie 2017, 15 ianuarie 2019, 02 iulie 2020 s-a constatat faptul că, potrivit descriptivul sentinței, instanța de fond nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu.

Consecvent, instanța de apel, în cel de-al patrulea set ale procedurilor, nu a elucidat toate circumstanțele ce au importanță pentru justa soluționare a acestei cauze penale, ajungând la soluția ce nu se conciliază cu actele cauzei, în urma pronunțării unei hotărâri de achitare.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs ordinar reiterează că obligația instanței de ași motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În aserțiunea dată, Colegiul penal lărgit notează că, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți și nu este suficient doar a prelua motivele hotărârii primei instanțe, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărâri, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Mai mult, Colegiul penal lărgit atestă că sentința primei instanțe este viciată și în partea soluționării acțiunii civile, întrucât pronunțând sentința de achitare a inculpatului *Arabadji Gheorghii*, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 387 alin. (2), pct. 2) Cod de procedură penală, care stipulează că, *în cazul când se dă o sentință de achitare, instanța, nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sânt întrunite elementele infracțiunii.*

Așadar, având ca bază cele expuse, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de achitare a primei instanțe, printr-o motivare vagă, fără a clarifica aspectele esențiale descrise supra, și a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelurile declarate, prin ce a fost afectată soluția adoptată, din care considerente recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel și în măsura competenței sale, asupra motivelor din recursul ordinar declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei

date, să îndeplinească indicațiile din deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 iulie 2017, 15 ianuarie 2019, 02 iulie 2020, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

16. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin.(1), pct.2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, *Gheorghieva Fedora*.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 19 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Arabadji Gheorghe** ~~xxxxxx~~, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată semnată la 28 februarie 2023, pronunțată la 14 martie 2023.

Președinte

Filincova Svetlana

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Stratulat Galina

Ghervas Maria

Miron Aliona